Cyfarfod o Bartneriaeth yr AHNE
Dydd Gwener 4 Chwefror
am 10:00
Cyfarfod Tîm Ar-lein

Yn Bresennol

Aelodau Partneriaeth yr AHNE

Y Cynghorydd Tony Thomas CSDD
Cadeirydd y Cydbwyllgor
Y Cynghorydd Bobby Feeley CSDD
Aelod o'r Cyd-bwyllgor
Y Cynghorydd Christine Marston CSDD
Y Cynghorydd Martyn Holland CSDD
Y Cynghorydd Graham Timms CSDD
Y Cynghorydd Sonia Benbow-Jones CBSW

Cadeirydd y Bartneriaeth
Andrew Worthington OBE
Cadeirydd y Bartneriaeth

Cynrychiolwyr Buddion Gwledig
Christine Evans, Roger Cragg

Cynrychiolydd Diddordeb Tirwedd
Michael Skuse

Cynrychiolwyr Buddion Trefol
Rajan Madhok

Cynrychiolydd yr Amgylchedd Naturiol
Les Starling

Cynrychiolwyr Rheoli Tir
Huw Morgan

Cynrychioli Hamdden a ROW
John Roberts

AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy

Howard Sutcliffe Swyddog AHNE
David Shiel Rheolwr Ardal yr AHNE
Karen Weaver Cydlynydd AHNE
Rachel Jones Uwch Geidwad Gogledd AHNE
Kate Thomson Rheolwr Prosiect EPT
Tom Johnstone Swyddog Newid Hinsawdd AHNE

Yn cynrychioli Cyngor Sir y Fflint:
Tom Woodall Pennaeth Gwasanaethau Cefn GwladCSFf a Gwella Hawliau Tramwy

Yn cynrychioli Cyfoeth Naturiol Cymru
Alun Price Swyddog Partneriaethau Gogledd Ddwyrain

Cyflwynwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan:

Sandy Archdale, Hannah Arndt, Y Cynghorydd Derek Butler, David Davies, Y Cynghorydd Hugh Jones, Rhun Jones, Helen Job, Tony King, Cllr Christine Marston, Ian Papworth, Huw Rees,

1. Croeso

Agorodd y Cadeirydd y cyfarfod a chroesawu'r aelodau i'r Bartneriaeth.
Croesawodd hefyd Gynghorydd Arbenigol Arweiniol Tirwedd Cyfoeth Cenedlaethol Cymru (CNC), Jill Bullen.

2. Cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 15 Hydref 2021

Eglurodd y Cadeirydd y byddai 'Materion yn Codi' yn cael sylw yn y cyfarfod.

Cynllun Rheoli AHNE
Rhoddodd Rheolwr Ardal AHNE, David Shiel, ddiweddariad ar gynnydd y cynllun ac eglurodd ei fod bellach yn barod ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus. Byddai'n cael ei gynnal ar-lein trwy borth Sir Ddinbych am gyfnod o wyth wythnos.
Tai o fewn yr AHNE
Dywedodd y Swyddog AHNE bod Cyfarfod wedi'i gynnal gyda Swyddog Tai CSDd. Byddai'n adrodd ar y canlyniad yn y cyfarfod nesaf.

Gweithgor Rheoli Tir - Adfer Rhywogaethau
Roedd cyfarfod gweithgor wedi'i gynnal yn ddiweddar ac ystyriwyd Cynllun Gweithredu Adfer y Gylfinir. Fodd bynnag, yn anffodus nid oedd cyllid ar gael ar hyn o bryd i gynorthwyo gyda'r prosiect. Roedd yr AHNE yn gweithio mewn partneriaeth â'r RSPB yn ei hardaloedd deheuol.

Cais am Statws Awyr Dywyll
Canllawiau Atodol (CCA) ar gyfer Awyr Dywyll
Dywedodd Rheolwr Ardal AHNE, David Shiel, fod y canllawiau bellach wedi'u mabwysiadu gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam (CBSW) a Chyngor Sir Ddinbych (CSDd) Cyngor Sir y Fflint (aros am benderfyniad Cyngor Sir y Fflint). Unwaith y byddai'r ddogfen wedi'i mabwysiadu'n llawn, byddai'n cael ei chyhoeddi.

Gŵyl Awyr Dywyll
Roedd yr ŵyl, a fyddai'n cael ei chynnal ym mis Chwefror, mewn partneriaeth â holl dirweddau gwarchodedig Cymru. Gwybodaeth bellach i ddilyn.
Arsyllfa Symudol – Byddai arsyllfa symudol ynghyd â planetariwm yn cael eu prynu i gynorthwyo gyda digwyddiadau.

Goleuadau Allanol
Roedd ansawdd awyr ar draws yr AHNE i gyd wedi cael ei fonitro dros gyfnod o bedair blynedd. Roedd Llangollen a Bron wedi'u nodi fel yr ardaloedd lleiaf cyfeillgar i'r awyr dywyll a byddent yn cael eu blaenoriaethu i'w hystyried ar gyfer newid goleuadau allanol. Fodd bynnag, roedd rhai goleuadau allanol eisoes wedi'u disodli yn Llangollen a oedd yn cydymffurfio â'r statws. Gwnaed cais am gyllid ychwanegol.

Cymdeithas Ryngwladol Awyr Dywyll (CRAD)
Y gobaith oedd y byddai'r broses ymgeisio yn cael ei hailagor yn fuan.

Cytunwyd bod y cofnodion yn gofnod cywir o'r cyfarfod.

2b. **Cofnodion Cyfarfod Grŵp Llywio Ein Tirwedd Darluniadwy**
Roedd copi o Adroddiad Chwarterol ETD wedi'i ddosbarthu'n flaenorol.
Rhoddodd y Swyddog Partneriaeth, Kate Thomson, ddiweddariad ar rai o'r prosiectau:

Adfer y Cwt segur 'Lengths Man's'	-	Roedd y cwt yn cael ei adnewyddu i greu gorsaf croeso i ymwelwyr, neu er budd cymunedol arall. Cafwyd cyllid gan Lywodraeth Cymru i symud y prosiect yn ei flaen.
Coetiroedd Pontcysyllte	-	Roedd teneuo coed wedi'i gwblhau yn y draphont ddŵr, er gwaethaf problemau tywydd.

Porthdy Dinas Bran	-	Roedd gwaith ailgyfuno yn cael ei gwblhau gan Cadw yn y Porthdy.
Parc poced/Gwarchodfa Natur Wenffrwd	-	Mewn partneriaeth â phobl leol roedd dehongli wedi'i gwblhau. Taith farddoniaeth Artistiaid Preswyl i'w chynnal.

Eglurodd Rheolwr Ardal AHNE, David Shiel, fod y gwaith teneuo coed i agor rhai o olygfeydd allweddol o'r draphont ddŵr wedi bod yn ddyhead i'r prosiect ers cryn amser, a bod y broses wedi bod yn heriol. Roedd y gwaith bellach wedi'i gwblhau ac roedd hyn yn dipyn o gamp i'r prosiect. Cytunwyd bod dod â'r safbwyntiau gwreiddiol yn ôl eto yn dipyn o gamp a llongyfarchwyd Tîm OPL am eu holl waith caled.

Gweithred

- Cynigiwyd cynnal cyfarfod nesaf y Bartneriaeth yn Neuadd Bentref Glyndyfrdwy, ac yna ymweliad safle â Thraphont Ddŵr Pontcysyllte.
- Cynigiwyd hefyd ymweliad safle â Gwaenysgor.

3. Adfer Tirwedd a Natur mewn Hinsawdd sy'n Newid - Goblygiadau i'r AHNE.

Cafwyd cyflwyniad PowerPoint gan Brif Gynghorydd Tirwedd Arbenigol CNC, Jill Bullen ac eglurodd fod y cyhoeddiad wedi'i gynhyrchu er mwyn rhoi arweiniad cychwynnol ar newid tirwedd mewn hinsawdd sy'n newid. Roedd yn brosiect cydweithredol rhwng CNC a'r AHNE. Ailadroddodd Jill fod gweithio mewn partneriaeth a chynwysoldeb gyda gwahanol sectorau yn hanfodol ar gyfer ei lwyddiant.

Mewn trafodaeth codwyd a oedd tyrbinau gwynt wedi cael eu hystyried, eglurwyd nad oeddent wedi eu cynnwys yn y ddogfen. Fodd bynnag, gallai tyrbinau bach ynghyd â phaneli solar ar dir fferm fod yn berthnasol. Nodwyd nad oedd yr holl newid yn y dirwedd a dirywiad mewn cynefinoedd o ganlyniad i newid yn yr hinsawdd, mewn rhai achosion roedd yn esgeulustod, er enghraifft Ash Die Back.

Wrth grynhoi, dywedodd y Cadeirydd y byddai gweithio mewn partneriaeth yn allweddol.

Gweithred

- Roedd copïau caled o'r cyhoeddiad ar gael, o Loggerheads.

A fyddech cystal â thynnu sylw Karen os hoffech gadw copi.

4. Gwaith y Tîm Ceidwaid

Rhoddodd yr Uwch Geidwad, Rachel Jones, gyflwyniad yn amlygu rhai o'r prosiectau a oedd yn cael eu cyflawni gan y Tîm Ceidwaid yng Ngogledd yr AHNE (Llanarmon yn Iâl i Lechwedd Prestatyn – gan gynnwys Parc Gwledig Loggerheads).

Moel Findeg	-	Llwybr pren wedi'i osod a giât mochyn.
Loggerheads	-	Gwaith atgyweirio pontydd wedi'i wneud.
Llechwedd Prestatyn	-	Gwaith atgyweirio wedi'i gwblhau ar Lwybr Clawdd Offa a dathliadau 50 mlynedd wedi'u cynnal.
Prosiect Pori	-	Byddai'r prosiect yn dod i ben yn fuan.

Cytunodd yr Aelodau fod rhai prosiectau a gwaith partneriaeth ddiddorol iawn yn cael eu cyflawni, a diolchwyd i Rachel am gyflwyniad diddorol dros ben.

5. Diweddariad gan y Swyddog AHNE

Adroddodd y Swyddog AHNE, Howard Sutcliffe, bod gwaith ar y gweill ym mhob cornel o'r AHNE ar hyn o bryd, ond dim ond pan oedd digon o staff ar gael y byddai hyn yn bosibl. Roedd pob un o'r Gweithgorau (ac eithrio'r GrŴp Twristiaeth) wedi cyfarfod o leiaf unwaith drwy'r Teams.

Diweddariad Tîm
Roedd Swyddog Datblygu Cynaliadwy'r AHNE, Ceri Lloyd wedi dechrau ar ei chyfnod mamolaeth yn ddiweddar a byddai Jillian Howe a Ros Stockdale yn cyflawni ei rôl.
Roedd Tom Johnstone wedi ymuno â'r Tîm yn ddiweddar, ac roedd yn ychwanegiad da iawn.

Swyddog Cynllunio AHNE
Roedd y Swyddog Cynllunio, Tony Hughes wedi ymddeol yn ddiweddar. Bu Tony yn gefnogwr cyson ers cychwyn cyntaf yr AHNE ac roedd ei wybodaeth, ei gyfoeth o arbenigedd a chyngor gyda llawer o faterion dros y blynyddoedd wedi bod yn gadarn erioed.

Cytunodd pawb fod Tony wedi bod yn Swyddog Cynllunio rhagorol y byddai colled fawr ar ei ôl.

Gweithred

Y Cadeirydd i anfon llythyr o ddiolch at y Swyddog Cynllunio.

6. Parc Cenedlaethol ar gyfer Gogledd Ddwyrain Cymru

Darparodd y Swyddog AHNE ddiweddariad byr yn egluro bod dyraniad cyllid ar gyfer Statws Parc Cenedlaethol yn cael ei ystyried ar hyn o bryd gan Lywodraeth Cymru, a bod chwe Awdurdod Lleol yn awr yn destun ymgynghoriad. Roedd Prif Weithredwr yr Ymgyrch dros Barciau Cenedlaethol, Rose O'Neill wedi cyfarfod yn ddiweddar â'r Gweinidog dros Newid yn yr Hinsawdd, Julie James, i fynegi cefnogaeth i fwriad Llywodraeth Cymru i greu parc cenedlaethol yng Ngogledd Ddwyrain Cymru, roedd Julie hefyd wedi mynegi diddordeb wrth ymweld â'r AHNE. Roedd y Prif Weinidog, Mark Drakeford, hefyd yn gefnogol i'r dynodiad. Aeth ymlaen i egluro nad oedd yr AHNE yn cael ei hystyried yn ddigon mawr ar gyfer statws Parc Cenedlaethol ac y byddai ardaloedd cyfagos addas eraill yn cael eu hystyried ar gyfer eu cynnwys yn y dynodiad.

Roedd Cyfeillion Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy wedi cynnal digwyddiad ar-lein yn ddiweddar a'r siaradwr gwadd oedd Cyfarwyddwr Cymdeithas Eryri, John Harold. Roedd John wedi darparu rhywfaint o wybodaeth gefndir am y gymdeithas ac wedi rhannu rhai profiadau o sut beth oedd bod yn rhan o Barc Cenedlaethol. Roedd presenoldeb rhagorol yn y digwyddiad a'r gobaith oedd mai hwn fyddai'r cyntaf mewn cyfres o gyfarfodydd.

Ategodd y Swyddog AHNE ei fod yn allweddol i weithio mewn partneriaeth gyda'r bobl sy'n byw ac yn gweithio o fewn yr AHNE. Mynegwyd pryderon ynghylch y nifer o ddatblygiadau diweddar o fewn yr AHNE heb unrhyw ganiatâd cynllunio. Pe byddai statws Parc Cenedlaethol yn cael ei ennill, cydnabuwyd y byddai ganddo ei awdurdod cynllunio ei hun ac y gellid ymdrin â materion o'r fath yn brydlon ac effeithlon.

Cynigiwyd y dylid llunio rhestr o bwyntiau allweddol a fyddai'n ddefnyddiol i gyfeirio atynt ar gyfer unrhyw gyfarfodydd yn y dyfodol.

Gweithred

- Gwahodd cynrychiolydd o Cyfoeth Naturiol Cymru i'r cyfarfod nesaf.
- Ymweliad gan y Gweinidog dros Newid yn yr Hinsawdd Julie James AS i gael ei ddilyn i fyny.

7. An Introduction to Climate Change and Green Infrastructure Initiatives in the AONB

Rhoddodd Tom Johnstone, a benodwyd yn ddiweddar, Swyddog Newid Hinsawdd, Seilwaith Gwyrdd a Dalgylchoedd AHNE gyflwyniad byr yn amlygu rhai o'r prosiectau y mae'n eu rheoli:

- Isadeiledd Gwyrdd Llangollen
- Seilwaith Beicio, Ffotograffiaeth Pwynt Sefydlog
- Demo a chaffael E-UTV
- Cyfleoedd Tirwedd Garbon Niwtral Dynodedig

Mynegodd y Cyng Martyn Holland bryderon ynghylch beicio oddi ar y ffordd anghyfreithlon a beicio cwad o fewn yr AHNE. Aeth ymlaen i egluro ei fod mewn cysylltiad â Heddlu Gogledd Cymru, tirfeddianwyr a'r Trail Rider Foundation (TRO) ynghylch y mater. Roedd beicwyr anghyfreithlon yn broblem barhaus o fewn yr AHNE. Diolchodd y Cadeirydd i Tom am ei gyflwyniad hynod ddiddorol.

8. Unrhyw Fusnes Arall

Ni chodwyd unrhyw fater arall.

9. Dyddiadau Cyfarfodydd yn y Dyfodol

Cyfarfod Cyd-bwyllgor yr AHNE	Dydd Gwener 18Mawrth	2022	10:00	Lleoliad i'w benderfynu
Fforwm Pencampwyr ac Aelodau Lleol yr AHNE	Dydd Iau 12 Mai	2022	7 pm	Lleoliad i'w benderfynu
Cyfarfod Partneriaeth AHNE	Dydd Gwener 20 Mai	2022	10:00	Lleoliad i'w benderfynu
Cyfarfod Cyd-bwyllgor yr AHNE	Dydd Gwener 24 Mehefin	2022	10:00	Lleoliad i'w benderfynu
Fforwm Blynyddol yr AHNE	Dydd Iau 22 Medi	2022	7 pm	Lleoliad i'w benderfynu
Cyfarfod Partneriaeth AHNE	Dydd Gwener 14 Hyfref	2022	10:00	Lleoliad i'w benderfynu
Cyfarfod Cyd-bwyllgor yr AHNE	Dydd Gwener 4 Tachwedd	2022	10:00	Lleoliad i'w benderfynu